

تمرین های سری اول

مهلت تحویل ۵ اسفند ۱۳۸۷

۲۹ بهمن ۱۳۸۷

۱. طول ستون جیوه در یک دماسنج عادی جیوه ای در تماس با آب در نقطه سه گانه آب $15,00\text{ cm}$ است. اگر طول ستون جیوه را به عنوان خاصیت دما سنجی X در نظر بگیریم و θ دمایی باشد که این دماسنج مشخص می کند. در این صورت

(الف) دما را وقتی طول ستون جیوه $19,00\text{ cm}$ است محاسبه کنید.

(ب) اگر دقت اندازه گیری X $0,01\text{ cm}$ باشد آیا این دماسنج می تواند بین نقطه انجماد عادی آب و نقطه سه گانه تفکیک قائل شود؟

۲. (الف) یک قطعه مس در فشار 1 atm (تقریباً 100 kPa) و دمای 5°C در حجم ثابت نگه داشته شده است. اگر دما به 10°C افزایش داده شود، فشار نهایی چقدر خواهد بود؟

(ب) اگر قطعه مس با ظرفی با ضریب انبساط حجمی قابل چشم پوشی احاطه شده باشد و این ظرف توانایی تحمل حداکثر 100 atm فشار را داشته باشد، حداکثر دمایی که سیستم می تواند تحمل کند چقدر است؟ (توجه کنید ممکن است ضریب انبساط حجمی β و ضریب تراکم پذیری در دمای ثابت k در کتاب های مرجع پیدا نکنید ولی توجه کنید که ضریب انبساط حجمی سه برابر ضریب انبساط خطی α است و نیز k عکس مدول یانگ B می باشد. در این مساله ضریب انبساط حجمی و تراکم پذیری را به طور عملی در بازه 0°C تا 20°C ثابت و به ترتیب 10^{-5} K^{-1} و $4,95 \times 10^{-12}\text{ Pa}^{-1}$ و $6,17 \times 10^{-12}\text{ Pa}^{-1}$ در نظر می گیریم.)

۳. معادله حالت یک ماده کشسان ایده آل به صورت زیر است

$$J = KT \left(\frac{L}{L_0} - \frac{L_0^3}{L^3} \right)$$

که در آن K یک ثابت و L_0 (مقدار L در کشش صفر) تنها تابعی از دماست.

(الف) نشان دهید که مدول یانگ در دمای ثابت عبارت است از

$$Y = \frac{J}{A} + \frac{3KTL_0^3}{AL^3}$$

(ب) نشان دهید که مدول یانگ در دمای ثابت در کشش صفر با عبارت زیر داده می شود

$$Y_0 = \frac{3KT}{A}$$

(ج) نشان دهید که ضریب انبساط خطی عبارت است از

$$\alpha = \alpha_0 - \frac{J}{AYT} = \alpha_0 - \frac{1}{T} \frac{L^3/L_0^3 - 1}{L^3/L_0^3 - 2}$$

که در آن α_0 مقدار ضریب انبساط خطی در کشش صفر میباشد، یا

$$\alpha_0 = \frac{1}{L_0} \frac{dL_0}{dT}$$

(د) مقادیر ذیل را برای یک نمونه پلاستیکی در نظر بگیرید: $A = 1, 333 \times 10^{-2} N/K$ ، $K = 1, 233 \times 10^{-2} N/m^2$ ، $Y = 1 \times 10^{-6} m^2$ ، $\alpha_0 = 5 \times 10^{-4} K^{-1}$ ، و وقتی نمونه تا طول $L = 2L_0$ کشیده شود، مقادیر J ، Y و α را محاسبه کنید.

۴. (الف) کار لازم برای منبسط کردن یک مول از یک گاز به طور ایستا وار و همدمای از حجم v_i تا v_f را در شرایطی که معادله حالت گاز به صورت زیر باشد محاسبه کنید

$$\left(P + \frac{a}{v^2}\right)(v - b) = RT$$

که در آن a و b ثوابت "وان در والس" هستند.

(ب) اگر $a = 1, 4 \times 10^9 N.m^4/mol$ و $b = 3, 2 \times 10^{-5} m^3/mol$ ، در انبساط گاز از حجم 10 لیتر تا حجم $4, 2$ لیتر چه مقدار کار در دمای $20^\circ C$ انجام می شود؟

۵. (الف) کشش در یک سیم به طور ایستا وار و همدمای از J_i به J_f افزایش می یابد. اگر طول و سطح مقطع و مدول یانگ در دمای ثابت عملاً ثابت باشند، نشان دهید که کار انجام شده عبارت است از

$$W = \frac{L}{2AY} (J_f^2 - J_i^2).$$

(ب) کشش در یک سیم مسی به طول $1m$ و سطح مقطع $1, 001 cm^2$ ، به طور شبه ایستا وار و همدمای در دمای $20^\circ C$ از 10 به $100 N$ افزایش می یابد. اگر مدول یانگ در این شرایط $1, 23 \times 10^{11} N/m^2$ باشد چه مقدار کار انجام شده است؟

۶. نشان دهید کار لازم برای باد کردن یک حباب صابون کروی به شعاع r بطور شبه ایستا و همدمای عبارت است از $8\pi\gamma r^2$.

۷. مقداری ماده پارامغناطیس به حجم $200 cm^3$ در دمای ثابت نگهداشته شده است. میدان مغناطیسی به شکل شبه ایستا وار در دمای ثابت از 0 تا $10^6 A/m$ افزایش می یابد. فرض کنید که قانون کوری در این حوزه صادق است و ثابت کوری بر واحد حجم عبارت است از $1, 885 K/m^3$.

(الف) برای این کار در شرایطی که مادهای موجود نیست چه مقدار است؟

(ب) چه مقدار کار لازم است تا مغناطیس شدگی کل ماده در شرایط ذکر شده در دمای $300 K$ و $1 K$ تغییر کند.

(ج) چه مقدار کار توسط منبع تغذیه ای که میدان مغناطیسی را تولید می کند انجام می شود تا مغناطیس شدگی ماده را تغییر دهد؟